

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อ	ข
Abstract	ค
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตการวิจัย	3
1.5 สมมติฐานการวิจัย	4
1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะ	4
1.7 คำย่อและสัญลักษณ์	4
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	5
2.1 ทฤษฎีและแนวคิดต่างๆ	5
2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
บทที่ 3 ระเบียบวิจัย	21
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	21
3.2 เครื่องมือ วัสดุ – อุปกรณ์	21
3.3 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย	25
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	55
4.1 การหาปริมาณฟอสเฟตที่ละลายน้ำได้ในตัวอย่างดิน	55
4.2 การหาปริมาณแมงกานีสในตัวอย่างปุ๋ย	74
4.3 การหาปริมาณแคลเซียมในตัวอย่างดิน	88
4.4 การหาปริมาณธาตุเหล็กในตัวอย่างดินและปุ๋ย	103

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	120
5.1 การหาปริมาณฟอสเฟตที่ละลายน้ำได้ในตัวอย่างดิน	120
5.2 การหาแมงกานีสในตัวอย่างปุ๋ย	121
5.3 การหาปริมาณแคลเซียมในตัวอย่างดิน	122
5.4 การหาปริมาณเหล็กในตัวอย่างดินและปุ๋ย	122
5.5 ข้อเสนอแนะ	123
บรรณานุกรม	124
ภาคผนวก	127

สารบัญรูป

	หน้า
รูป 2.1 ระบบวิเคราะห์ทั่วไปของ FIA	12
รูป 2.2 ระบบวิเคราะห์ทั่วไปของ SIA	13
รูป 2.3 หลักการฉีดสารแบบไฮโครไดนามิก	14
รูป 3.1 บี้มเพอร์ริสตาลติก	25
รูป 3.2 (ก) วาล์วเปิด – ปิด และ (ข) วาล์วสี่ทาง	26
รูป 3.3 ท่อ PTFE	26
รูป 3.4 Fixed - volume conduit (ก) ภาพด้านบน (ข) ภาพด้านข้าง (ค) ภาพจริง	27
รูป 3.5 ขดท่อ	28
รูป 3.6 ท่อไทกอน	28
รูป 3.7 เกลียวข้อต่อ	28
รูป 3.8 โพลเซลล์	29
รูป 3.9 ระบบไฮโครไดนามิกซีเควนเชียลอินเจกชัน	29
รูป 3.10 ระบบ HSI ที่ใช้ในการปฏิบัติงานจริง	30
รูป 4.1 กราฟแนวโน้มสำหรับพิจารณาความเข้มข้นที่เหมาะสมของแอมโมเนียมโมลิบเดต จากค่าความชันของกราฟมาตรฐาน	56
รูป 4.2 กราฟแนวโน้มสำหรับพิจารณาความเข้มข้นที่เหมาะสมของแอมโมเนียมโมลิบเดต จากค่าจุดตัดแกน Y ของกราฟมาตรฐาน	56
รูป 4.3 กราฟแนวโน้มสำหรับพิจารณาความเข้มข้นที่เหมาะสมของกรดแอสคอร์บิก จากค่าความชันของกราฟมาตรฐาน	58
รูป 4.4 กราฟแนวโน้มสำหรับพิจารณาความเข้มข้นที่เหมาะสมของกรดแอสคอร์บิก จากค่าจุดตัดแกน Y ของกราฟมาตรฐาน	58
รูป 4.5 กราฟแนวโน้มสำหรับพิจารณาความเข้มข้นที่เหมาะสมของกรดไนตริก จากค่าความชันของกราฟมาตรฐาน	59
รูป 4.6 กราฟแนวโน้มสำหรับพิจารณาความเข้มข้นที่เหมาะสมของกรดไนตริก จากค่าความชันของกราฟมาตรฐาน	60

สารบัญรูป (ต่อ)

	หน้า
รูป 4.7 กราฟแนวโน้มสำหรับพิจารณาความยาวที่เหมาะสมของขดท่อ จากค่าความชันของกราฟมาตรฐาน	63
รูป 4.8 กราฟแนวโน้มสำหรับพิจารณาความยาวที่เหมาะสมของขดท่อจากค่าจุดตัดแกน Y ของกราฟมาตรฐาน	63
รูป 4.9 กราฟแนวโน้มสำหรับพิจารณาความเข้มข้นที่เหมาะสมของแอมโมเนียมโมลิบเดต จากค่าความชันของกราฟมาตรฐาน	65
รูป 4.10 กราฟแนวโน้มสำหรับพิจารณาความเข้มข้นที่เหมาะสมของแอมโมเนียมโมลิบเดต จากค่าจุดตัดแกน Y ของกราฟมาตรฐาน	65
รูป 4.11 กราฟแนวโน้มสำหรับพิจารณาความเข้มข้นที่เหมาะสมของกรดไนตริก จากค่าความชันของกราฟมาตรฐาน	67
รูป 4.12 กราฟแนวโน้มสำหรับพิจารณาความเข้มข้นที่เหมาะสมของกรดไนตริก จากค่าจุดตัดแกน Y ของกราฟมาตรฐาน	67
รูป 4.13 กราฟมาตรฐานของสารละลายมาตรฐานฟอสเฟต	68
รูป 4.14 HSI – gram ของการศึกษาความเที่ยงตรงของการวิเคราะห์	70
รูป 4.15 กราฟ Correlation	73
รูป 4.16 สเปกตรัมของสารผลิตภัณฑ์ที่ค่า λ_{\max} 460 nm	74
รูป 4.17 กราฟแนวโน้มสำหรับพิจารณาความเข้มข้นที่เหมาะสมของฟอร์มัลดีอ็อกซิม (Formaloxim) จากความชันของกราฟมาตรฐาน	75
รูป 4.18 กราฟแนวโน้มสำหรับพิจารณาความเข้มข้นที่เหมาะสมของฟอร์มัลดีอ็อกซิม (Formaloxim) จากจุดตัดแกน Y ของกราฟมาตรฐาน	76
รูป 4.19 กราฟแนวโน้มสำหรับพิจารณา pH ของแอมโมเนียบัฟเฟอร์จากความชันของ กราฟมาตรฐาน	77
รูป 4.20 กราฟแนวโน้มสำหรับพิจารณา pH ของแอมโมเนียบัฟเฟอร์จากจุดตัดแกน Y ของกราฟมาตรฐาน	78
รูป 4.21 กราฟแนวโน้มสำหรับพิจารณาความยาวที่เหมาะสมของขดท่อ จากความชัน ของกราฟมาตรฐาน	81

สารบัญรูป (ต่อ)

	หน้า
รูป 4.22 กราฟแนวโน้มสำหรับพิจารณาความยาวที่เหมาะสมของขดท่อ จากจุดตัดแกน Y ของกราฟมาตรฐาน	82
รูป 4.23 กราฟมาตรฐานของสารละลายมาตรฐาน Mn (II)	83
รูป 4.24 HSI-gram ของกราฟมาตรฐานของสารละลายมาตรฐาน Mn (II) ในช่วง 1.0 – 50.0 ppm	83
รูป 4.25 HSI – gram ของการศึกษาความเที่ยงตรงของการวิเคราะห์	85
รูป 4.26 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มข้นของวิธี HSI และวิธีแบบแบทช์	87
รูป 4.27 สเปกตรัมของสารผลิตภัณฑ์ที่ λ_{\max} 574 nm	88
รูป 4.28 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มข้นของสารละลายมาตรฐานแคลเซียม กับค่าการดูดกลืนแสง	89
รูป 4.29 กราฟแนวโน้มสำหรับพิจารณาความเข้มข้นที่เหมาะสมของ oCPC จากค่าความชัน ของกราฟมาตรฐาน	90
รูป 4.30 กราฟแนวโน้มสำหรับพิจารณาความเข้มข้นที่เหมาะสมของ oCPC จากค่าจุดตัด แกน Y ของกราฟมาตรฐาน	91
รูป 4.31 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มข้นของสารละลายมาตรฐาน แมกนีเซียมกับค่าการดูดกลืนแสงที่แต่ละความเข้มข้นของ 8-Hydroxyquinoline	92
รูป 4.32 กราฟแนวโน้มสำหรับพิจารณาความยาวของขดท่อ	96
รูป 4.33 กราฟแนวโน้มสำหรับพิจารณาความยาวที่เหมาะสมของขดท่อจากค่าความชัน ของกราฟมาตรฐาน	97
รูป 4.34 กราฟแนวโน้มสำหรับพิจารณาความยาวที่เหมาะสมของขดท่อ จากค่าจุดตัดแกน Y ของกราฟมาตรฐาน	97
รูป 4.35 กราฟมาตรฐานของแคลเซียม	98
รูป 4.36 HSI – gram ของการศึกษาความเที่ยงตรงของการวิเคราะห์	100
รูป 4.37 กราฟ Correlation เปรียบเทียบปริมาณแคลเซียมที่ได้จากการวิเคราะห์ด้วยระบบ HSI กับวิธีแบบแบทช์	102
รูป 4.38 สเปกตรัมค่าการดูดกลืนแสงสูงสุดของสารละลายมาตรฐาน Fe	103

สารบัญรูป (ต่อ)

	หน้า
รูป 4.39 กราฟเส้นแนวโน้มระหว่างสารละลาย 1,10-ฟีแนนโทรีนที่ความเข้มข้นต่างๆ กับ ความชันของค่าการดูดกลืนแสง	105
รูป 4.40 กราฟเส้นแนวโน้ม ระหว่าง กรดแอสคอร์บิกที่ความเข้มข้นต่างๆ กับ ความชันของค่าการดูดกลืนแสง	106
รูป 4.41 กราฟแนวโน้มสำหรับพิจารณารูปแบบการคิดที่เหมาะสมของการนิตสารจากความชันของกราฟมาตรฐาน	109
รูป 4.42 HSI-gram ของสารละลายมาตรฐาน Fe^{3+} ที่นิตโดยแบบที่ 2 : 1,10-Phenantroline > Ascorbic acid > Fe^{3+}	110
รูป 4.43 กราฟแนวโน้มสำหรับพิจารณาความยาวที่เหมาะสมจากความชันของกราฟมาตรฐาน	111
รูป 4.44 กราฟแนวโน้มสำหรับพิจารณาความยาวที่เหมาะสมจากจุดตัดแกน y ของกราฟมาตรฐาน	111
รูป 4.45 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าการดูดกลืนแสง (nm) กับ ความเข้มข้นของสารละลายมาตรฐาน Fe^{3+} (ppm)	113
รูป 4.46 HSI – gram ของการศึกษาความเที่ยงตรงของการวิเคราะห์	115

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตาราง 2.1	ระดับปริมาณแคลเซียมที่เป็นประโยชน์ในดิน	9
ตาราง 3.1	ปริมาณการเติมสารละลาย	31
ตาราง 3.2	วิธีการศึกษาผลของไอออนแลกเปลี่ยนที่มีผลต่อการวิเคราะห์	34
ตาราง 3.3	การศึกษาประสิทธิภาพของ EDTA ในป้องกันการเกิดปฏิกิริยาระหว่างไอออน Fe^{3+} , Fe^{2+} และ Cu^{2+} กับสารรีเอเจนต์	35
ตาราง 3.4	การศึกษาประสิทธิภาพของ NaF ในป้องกันการเกิดปฏิกิริยาระหว่างไอออน SiO_3^{2-} กับสารรีเอเจนต์	36
ตาราง 3.5	การศึกษาผลความเข้มข้นของฟอร์มัลด็อกซิม (Formaldehyde)	38
ตาราง 3.6	การศึกษาผล pH ของแอมโมเนียบัฟเฟอร์ (Ammonia buffer)	39
ตาราง 3.7	การศึกษาผลของไอออนแลกเปลี่ยน (Foreign ions) ที่มีผลต่อปฏิกิริยาแมงกานีส	40
ตาราง 3.8	การศึกษาประสิทธิภาพของกรดแอสคอร์บิกในการป้องกันไอออนแลกเปลี่ยนรบกวนการเกิดปฏิกิริยาของแมงกานีส	41
ตาราง 3.9	การศึกษาประสิทธิภาพของสารผสมของกรดแอสคอร์บิกและ EDTA ในการป้องกันไอออนแลกเปลี่ยนรบกวนการเกิดปฏิกิริยาของแมงกานีส	42
ตาราง 3.10	การศึกษาผลความเข้มข้นของ oCPC ที่มีผลต่อ Ca^{2+}	44
ตาราง 3.11	การศึกษาผลความเข้มข้นของ 8-Hydroxyquinoline ที่มีผลต่อ Mg^{2+}	45
ตาราง 3.12	การศึกษาผลความเข้มข้นของ TEA ที่มีผลต่อ Fe^{3+} 5.0, 10.0 และ 20.0 ppm	46
ตาราง 3.13	การศึกษาผลความเข้มข้นของ 1.0 %v/v TEA ที่มีผลต่อ Al^{3+} 5.0, 25.0 และ 50.0 ppm	47
ตาราง 3.14	การศึกษาสภาวะที่เหมาะสมของ 1,10-ฟีแนนโทรีนที่ความเข้มข้นต่างๆ	49
ตาราง 3.15	การศึกษาประสิทธิภาพของกรดแอสคอร์บิกแต่ละความเข้มข้น ในการรีดิวซ์จาก Fe^{3+}	50
ตาราง 3.16	วิธีการศึกษาผลของไอออนแลกเปลี่ยนที่มีผลต่อการวิเคราะห์	51
ตาราง 3.17	รูปแบบการลำดับการฉีดสารเข้าสู่ระบบ HSI	52

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า	
ตาราง 4.1	ข้อมูลของกราฟมาตรฐานที่แต่ละความเข้มข้นของแอมโมเนียมโมลิบเดต	55
ตาราง 4.2	ข้อมูลของกราฟมาตรฐานที่แต่ละความเข้มข้นของกรดแอสคอร์บิก	57
ตาราง 4.3	ข้อมูลของกราฟมาตรฐานที่แต่ละความเข้มข้นของกรดไนตริก	59
ตาราง 4.4	ค่าการดูดกลืนแสงของสารละลายผสมของฟอสเฟตกับไอออนรบกวนที่อัตราส่วนต่างๆ	61
ตาราง 4.5	ข้อมูลของกราฟมาตรฐานที่แต่ละความยาวของขดท่อ	62
ตาราง 4.6	ข้อมูลของกราฟมาตรฐานที่แต่ละความเข้มข้นของแอมโมเนียมโมลิบเดต	64
ตาราง 4.7	ผลการศึกษาความเข้มข้นของกรดไนตริกสำหรับระบบ HSI	66
ตาราง 4.8	การศึกษาความเที่ยงตรงของการวิเคราะห์ด้วยระบบ HSI	69
ตาราง 4.9	ผลการวิเคราะห์หาปริมาณฟอสเฟตในตัวอย่างดิน โดยใช้ระบบ HSI และวิธีแบบแบทช์	71
ตาราง 4.10	การคำนวณเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของข้อมูลสองชุด ที่ตัวอย่างแต่ละชุดเป็นตัวอย่างเดียวกัน (t-test)	72
ตาราง 4.11	คำร้อยละการกลับคืนของสารละลายมาตรฐานฟอสเฟตในตัวอย่างดิน	73
ตาราง 4.12	ข้อมูลกราฟมาตรฐานที่แต่ละความเข้มข้นของฟอร์มัลดีไฮด์	75
ตาราง 4.13	ข้อมูลกราฟมาตรฐานและ pH ของแอมโมเนียบัฟเฟอร์	77
ตาราง 4.14	แสดงค่าการดูดกลืนแสงของไอออนแอมโมเนียมที่มีผลต่อปฏิกิริยาการวิเคราะห์แมงกานีส	79
ตาราง 4.15	ข้อมูลของกราฟมาตรฐานที่แต่ละความยาวของขดท่อ	81
ตาราง 4.16	ค่าการดูดกลืนแสงของสารละลายมาตรฐานแมงกานีส 2 ppm	84
ตาราง 4.17	ผลการวิเคราะห์หาปริมาณแมงกานีสในตัวอย่างปุ๋ย โดยใช้ระบบ HSI และวิธีมาตรฐาน	86
ตาราง 4.18	ข้อมูลของการวิเคราะห์หาปริมาณแมงกานีสที่มีอยู่ในตัวอย่างปุ๋ยโดยระบบ HSI และวิธีมาตรฐานสำหรับศึกษาหาปริมาณแมงกานีส	86
ตาราง 4.19	คำร้อยละการกลับคืนของสารละลายมาตรฐานแมงกานีสในตัวอย่างปุ๋ย	88

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า	
ตาราง 4.20	ข้อมูลของกราฟมาตรฐานที่แต่ละความเข้มข้นของ oCPC	90
ตาราง 4.21	ผลการศึกษา TEA ความเข้มข้น 0.25 %v/v ในการป้องกันไอออนรบกวน (Fe ³⁺)	93
ตาราง 4.22	ผลการศึกษา TEA ความเข้มข้น 1.0 %v/v ในการป้องกันไอออนรบกวน (Fe ³⁺)	93
ตาราง 4.23	ผลการศึกษา TEA ความเข้มข้น 5.0 %v/v ในการป้องกันไอออนรบกวน (Fe ³⁺)	93
ตาราง 4.24	ผลการศึกษา TEA ความเข้มข้น 10.0 %v/v ในการป้องกันไอออนรบกวน (Fe ³⁺)	94
ตาราง 4.25	ผลการศึกษา TEA ความเข้มข้น 20.0 %v/v ในการป้องกันไอออนรบกวน (Fe ³⁺)	94
ตาราง 4.26	ผลการศึกษา TEA ความเข้มข้น 1.0 %v/v ในการป้องกันไอออนรบกวน (Al ³⁺)	95
ตาราง 4.27	ข้อมูลของกราฟมาตรฐานที่แต่ละความยาวของขดท่อ	96
ตาราง 4.28	การศึกษาความเที่ยงตรงของการวิเคราะห์ด้วยระบบ HSI	99
ตาราง 4.29	ผลการวิเคราะห์หาปริมาณแคลเซียมในตัวอย่างดิน โดยใช้ระบบ HSI และวิธีแบบแบทช์	101
ตาราง 4.30	การคำนวณเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของข้อมูลสองชุดแบบ (t-test) ที่ตัวอย่างแต่ละชุดเป็นตัวอย่าง เดียวกัน	101
ตาราง 4.31	ตารางเปรียบเทียบค่าการดูดกลืนแสงของสารละลาย 1,10-ฟีแนนโทรีน ที่ความเข้มข้นต่างๆ	104
ตาราง 4.32	ข้อมูลกราฟมาตรฐานจากการศึกษาผลความเข้มข้นของสารละลาย 1,10-ฟีแนนโทรีน	104
ตาราง 4.33	ตารางเปรียบเทียบค่าการดูดกลืนแสงของกรดแอสคอร์บิก ที่ความเข้มข้นต่างๆ	106
ตาราง 4.34	ตารางบันทึกค่าการดูดกลืนแสงของสารละลายไอออน	107
ตาราง 4.35	ตารางบันทึกค่าการดูดกลืนแสงของสารละลายไอออน	108

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า	
ตาราง 4.36	ข้อมูลกราฟมาตรฐานที่ได้จากการฉีดสารรูปแบบต่างๆ	109
ตาราง 4.37	ข้อมูลของกราฟมาตรฐานที่แต่ละความยาวของขดท่อ	110
ตาราง 4.38	ค่าการดูดกลืนแสงของสารละลายมาตรฐาน Fe^{3+}	112
ตาราง 4.39	ค่าการดูดกลืนแสงของสารละลายมาตรฐาน Fe^{3+} ความเข้มข้น 5 ppm	114
ตาราง 4.40	ผลการวิเคราะห์หาปริมาณ Fe^{3+} ในตัวอย่างสารละลายที่สกัดจากตัวอย่างดินและปุ๋ยโดยใช้ระบบ HSI และวิธีแบบแบทช์	116
ตาราง 4.41	ข้อมูลของการวิเคราะห์หาปริมาณ Fe^{3+} ที่มีอยู่ในตัวอย่างโดยระบบ HSI และวิธีแบบแบทช์สำหรับศึกษาหาปริมาณ Fe^{3+}	117
ตาราง 4.42	ค่าการดูดกลืนแสงของตัวอย่างดินและปุ๋ยผสมกับสารละลายมาตรฐาน Fe^{3+}	119
ตาราง 4.43	ค่าร้อยละการกลับคืนของสารละลายมาตรฐาน Fe^{3+} ในสารละลายตัวอย่างดินและปุ๋ย	119